1878. X. évfolyam. 82. szám. Szombat, április 27.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok útján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legelőnyösebb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttér“-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

Tisza „kiegyezése.“

— Haldoklik. —

(S. B.) Ha az ugynevezett „kiegyezés“ két esztendőn át mindennap megváltoztatott, kijavitott, s isten tudja minő módositásokon át meg átszürt pontozatainak komédiáját végignézzük: rá kell jönnünk, hogy a magyarok istene még sem dobta hazánkat az enyészet karjaiba, hanem csudálatosan gondját viseli, mert ime, Tisza minden erőfeszités daczára sem tudja valósitani a hazánkra nézve oly kárhozatos kiegyezés gyilkoló pontjait.

Ezen tény egyrészt örvendetes esemény ugyan, de másfelől azt bizonyitja, hogy a miénkhez hasonló tehetetlen kormány nincs az egész világon. A legutóbbi három év alatt nem lett volna egyéb dolga az égetővé vált belügyi kérdések nemzeti óhaj szerinti megoldásánál, s ime, azok nincsenek rendezve ennyi idő letelte után sem, annak daczára, hogy rendezhetésük kedvéért feláldozta a kormány a megélhetésre tápanyagot nyujtó forrásokat, a nemzet méltatlankodó tiltakozása közben.

Önérzetes kormány már e tiltakozások idején megszakitotta volna a bécsi kormánnyal folytatott alkudozásokat, s működését sietett volna oly irányba terelni, a hol nem a nemzet tiltakozása, hanem bizalma vette volna körül.

A jelenlegi kormánytól azonban hasztalan vártunk valami férfias elhatározást, mert abban bizony nem sok önérzet van; mindazáltal azt hittük, hogy tartózkodni fog az ország további jogainak feláldozásától.

Dehogy tartózkodott! Engedett folyvást, még pedig azért, hogy a bársonyszék-uralom felülről meg ne semmisittessék. Jaj pedig annak a miniszternek, ki felülről hajhászsza a kegy morzsalékait, s nem abban a teremtő erőben keresi uralkodószékének gyámolát, melyet népnek, nemzetnek neveznek.

Az ország jogainak hallatlan mérvü feláldozása daczára sem tudott Tisza Kálmán létesiteni semmit. Három évet töltött el a Bécsbe rándulásokkal, még sem tud eredményt felmutatni, pedig már ujjunkkal érjük azon időt, midőn Tisza kénytelen lesz iruló-piruló arczát megmutatni a tisztelt válasz tóknak.

Mit fog mondani? Ha megvolna már a kiegyezés, azt monahatná, hogy azt azért eszközölte, mert a keleti kérdés sötét árnya lebeg világrészünk felett. Ma már ugyan ezzel sem foghat hiveket, mert külügyi „politikája“ is olyan, mely keserüséggel tölti el a nemzet keblét. A keleti kérdést nem használhatja többé takaró gyanánt, mert ez ügyben is honfiatlanul hagyta eljátszatni Magyarország érdekeit.

Még ha létrejött volna is a kiegyezés, a nemzet a felett gondolkozik: hogy érdemes lett volna-e feláldozni összes érdekeinket az olyan külügyi politikáért, a miket most Bécsben üznek Magyarország közvéleményének arczulcsapására?

Tisza Kálmán, ki most ismét Bécsben szivja a tavasz balzsamos levegőjét, nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy a nemzet valami nagy örömmel veszi tudomásul Bécsbe utazását legujabban is.

De miért is részéről az a nagy erőfeszités, hiszen nem kecsegtetheti magát azzal a reménynyel, hogy rövid két hó alatt véghez viszi azt, a mit három év alatt a legnagyobb áldozatokkal sem tudott létesiteni.

Ne is létesitse; most már a nemzet minden irányban tudja magát tájékozni, s ugy látszik, hogy épen nem örül a közösügynek.

Nagyon is eljött az ideje, hogy a közösügyért lelkesülés borzasztó álmából felocsudjék a nemzet. Nem lehet állitani, hogy a legutóbbi tiz év alatt hadjárat fagyasztó szele sivitott volna át a haza térein, mégis mindenünk meg van semmisitve. Kereskedelemről, iparról, gazdászatról alig lehet szólani ebben a agyonboldogitott országban, s ezen dolgok elijesztő koronájául ott van külügyi helyzetünk, melynek borzalmas voltát egyedül a közösügynek köszönhetjük, mely békóba verte Magyarországot, s nem képes egy lépést sem tenni a maga érdekében, akkor, midőn tizedrésznyi államocskák függetlenül intézik sorsukat.

Ha ki nem szabaditja magát a nemzet a gyilkoló közösügy karjaiból, akkor megszólal Magyarország felett a halállharang, s a hazát meg fogja semmisiteni a közösügy pusztitó szelleme.

— **A májusi kinevezések** mind a közös hadsereg, mind a honvédség részére megérkeztek Altábornagygyá kineveztetett a többi közt a közös hadseregben Andrássy Gyula gr. külügyér; a honvédségnél Szende Béla honv. miniszter ezredessé lőn. Császári kir. tábornokokká a honvédséghez Pongrácz László, Görgei Kornél, Pécsi Ede, Fehérvári Géza neveztettek ki.

— **A képviselőház** kedden tartja szünet utáni első ülését, s a keresk. ügyérség költségvetését tárgyalja.

— **Kis mise, nagy mise.** utoljára semmi se. Mi ez? Lehet-e más, mint a magát egyesült ellenzéknek csufoló mismás párt! Apponyi kijelenté választóinak, hogy ők (a szélső jobb) elveikből semmit fel nem adtak. Tehát akkor a független szabadelvüek fogadták el az ő elveiket, ha már egyesültek! Nagyváradi kollega, ezt a mismást kivántad meg oly nagyon? Bizony csak jobb lesz nekünk, ha — tiszta bort töltünk a pohárba!

Megyei törvényhatóság.

— Hajdumegye közgyülése 1878. április 26. —

A mai napra hirdetett közgyülésre a bizottsági tagok közép számmal jelentek meg, pedig az idejekorán szétküldött tárgysorozat dus tartalma és változatossága elég érdekessé igérkezett tenni a gyülés lefolyását.

Főispán Miskolczy Lajos ő mlga pontban 9 órakor megnyitván a gyülést, első sorban az alispán terjedelmes időszaki jelentése olvastatott fel a közigazgatási állapotokról.

Be kell ismernünk, hogy vajmi ritkán hallunk ily kimeritő, és a közigazgatás minden ágazatát bevilágitó jelentést.

Lapunk térszüke nem engedi meg, hogy e jelentést egész terjedelmében közölhessük, azonban álljanak itt elősorolva a főbb adatok:

A közegészségi viszonyok a mult évben kedvezőknek mondhatók, habár időként az uralkodó tájkór — a váltóláz, különösen october havában több áldozatot kivánt, de a váltólázak száma a megelőző évi állapotokhoz viszonyitva, tetemes csökkenést mutat, a roncsoló toroklob (diphteritis) csak szórványosan fordultak elő, az egész megye területén az e korban elhaltak száma 17-et tesz.

A védhimlő oltás rendesen teljesitetett, beoltatott 3858 egész, ismét-oltás történt 53. A beoltottak száma az 1876. évi beoltottakénál 575-el több.

Születések és halálozások: született összesen 5852 gyermek, halálozási eset volt 3990, szaporodás 1862.

Figyelemre méltó, hogy 7 éven aluli gyermek 952 halt el, kiknél orvosi segély sem vétetett igénybe.

Az egészségügyi személyzet létszáma:

A megye 19 községében müködik 18 orvostudor, 6 sebész, 3 polgári (?) sebész, 12 gyógyszerész, 85 okleveles szülésznő és 13 engedélyezett bába.

A gyógyszertárak a főorvos által megvizsgáltatván, azok rendben találtattak.

A hasznos háziállatok egészségi állapota is megnyugtató volt, csak szorványosan fordultak elő az ugynevezett lépfenének egyes esetei, de a rögtön megtett óvintézkedések következtében e baj azonnal megszünt.

Személy és vagyonbiztonság elleni merényletek a mult évben aránylag igen csekély számben fordultak elő. — H.-Böszörményben történtek a házfeltörések egyes esetei, kisebb tolvajságok stb, ugyanott veszekedés közben egy ember agyonüttetett. Nánáson egy 16 éves fiatal leányzó, kedvese által meggyilkoltatott. Dorogon egy asszony gyermekét elevenen temette el. — A debreczeni katonai fegyházból megszökött katona fegyenczek, Sámson községében fenyegetőleg pénzsarolást követtek el, az elősorolt esetekben tettesek elfogatván, az illetékes hatóságnak átszolgáltattak. — Csegén egy magánosan lakó özvegy nő saját házában megfojtva találtatott, — e büntényt homály fedi.

Tűz eset a mult évben 20 fordult elő a megyében, mintegy 10,715 frt kárral, mely összegből biztositás folytán 4861 forint térittetett meg.

Adófizetés. A megye összes adója volt a mult évben 616,190 frt 10 kr, az 1876. évi hátrány 249,253 forint 82 krajcár, összesen 965,444 frt 01 kr, ebből a mult évben 705629 frt iratván le, a f. évre 259,815 frt hátralék jött át, mely összeg legnagyobbrészt a hajdu városokat terheli.

Az alispáni jelentés ezen adótartozások felszaporodásának okait is felsorolja, melyek közül első helyen áll természetesen az utóbbi évek mostohasága, és azon reménységet fejezi ki, hogy egy kedvező év alatt az adóügy is helyesen rendbe jő.

Honvédelmi-ügy. A megye három sorozási járást képezvén, az ujjoncz és póttartaléki teljes fedezet után 110 egyént juttatott a honvédséghez.

A mozgósitás esetére szükséges lovak kiállitására nézve az összeirás megtörtént, e szerint összeiratott a megye területén 21081 ló, ezekből katonai szolgálatra alkalmasnak találtatott 894.

Nevelésügy. A megye területén 6 osztályu gimnásium van kettő, 4 osztályu van 1, ezenkivül több felsőbb népiskola, egy községi iskola — a többiek felekezetiek.

Tankötelesek száma: 6—12 évesek 14364, 12—15 évesek 5909, összesen 20273.

Tanitó van 141, ugyanennyi tanteremmel, ezek közül képesitett 96, nem képesitett 45, rendes tanitó 130, segédtanitó 11.

Tanitó van a megyében 141, ugyanannyi tanteremmel, ezek közül képesitve van 96, nem képesitett 45, rendes tanitó 130, segédtanitó 11.

Faiskola van 20, kertgyakorlótér 18, az iskolákra való kiadások teszuek 65463 frt 92 kr.

A földmivelés s ipar terén nevezetesebb mozzanat nem jelezhető, a jogositás Szoboszlón, Nánáson történt meg, a többi városokban a birtokok még rendetlenek, és nem lévén legeltetési arány, ez sok surlódásokra szolgáltatott alkalmat, több helyen az ugynevezett rabló gazdálkodás üzetik, mely körülmény a közgazdászat hátrányával jár.

A lótenyésztés terén mutatkozik némi haladás, a megyében 11 fedezeti állomás van, a szarvas marha tenyésztés azonban hanyatlóban van, ennek oka a két éves burjuknak a szurószékekeni szabad vágása.

A közmunka erő a mult évben legnagyobb részben felhasználtatott, nagy hiányát éreztük a közmunka szabályzatnak, mely azonban most már kidolgozva lévén, e gyülés folyama alatt kerül tárgyalásra.

Megyei pénztár a mult évben a következő eredménynyel záratott le:

Házi pénztárból ez évre átjött maradvány . . . . 1795 frt. 69 kr. Útépitészeti pénztárba 2164 frt. 29½ kr. Betegápolási pénztárba 682 frt. 40 kr. Közig. letéti pénztárba 1122 frt. 72 kr.

Ügyforgalom a mult évben. Közigazgatási pénztárba 8934 ügydarab Árvaügyi pénztárba 2365 ügydarab, melyek mind elintéztettek.

(Folyt. köv.)

— **BUDAPESTI HIREK. Jótékonyczélu** hangversenyt tart a szeretetház bizottsága az intézet alápja javára, május hó 3-án a redoute kistermében, részt fog benne venni: Soldosné asszony, Jókainé asszony, ki Arany „Tetemre hivását szavalja, Huber Jenő és végül Jókai Mór, ki egy beszélyt olvas fel. **Tüz.** Az üllői uton levő inditháza a közüti vaspályának kigyuladt; nagy mennyiségü széna égett el, de a tüz további terjedését megakadályozta a tüzőrség. A **nemzeti** szinház igazgatósága Perottival 6 évre szerződést kötött, oly feltétellel, hogy Perotti minden évben 4 szerepet magyar szöveggel köteles énekelni. **Főuri menyegző.** Gr. Zichy József, volt kereskedelmi miniszter és Odescalchy Ilona herczeg kisasszony esküvője az egyetemi templomban, nagy fénynyel tartatott meg.

Prot. tanáregylet.

— Értesités. —

A tiszántuli református tanáregylet Debreczenben 1878. április 24-én tartott gyülésén 39 egyén jelent meg. Békés, Böszörmény, Karczag, Kisujszállás, Makó, Vásárhely, Szatmár, Sziget, Tur gimnáziumai képviselve voltak. Az alapszabályjavaslat célszerü módositásokkal elfogadtatott, megválasztatott az „állandó bizottság“ 4 debreczeni és 8 kerületbeli tagja. Tanácskozás volt 3 izben; este társas vacsora.

A tanáregylet alakitására Debreczenben megjelentek a kerületbeli következő tanárok: Szilágyi István, Futó Mihály, Barkász Károly, Becsek Sándor, Vozári Gyula, Koncz Lajos, Győri Lajos, Beke Lajos, (korelnök volt;) Bokor Imre, Rózsa Sándor, Kozma Sándor, Oláh Sándor, Kruesó Lajos, Kovács Imre, Fogarassi Gábor, Molnár Albert, és Benke István tanár Kun-Szent-Miklósról, összesen 11 gimnázium képviselői, kikhez 12-ikül a debreczeni számitandó.

Az állandó bizottság tagjaiul titkos szavazattal megválasztattak: Békési Gyula, Tüdős János, Géressi Kálmán, Nagy Pál, mint debreczeni tagok, póttagokul Tóth József, Kovács János; továbbá Kovács Imre (Karczag) Barkász Albert (H.-M.-Vásárhely) Kozma Sándor (H.-Böszörmény) Futó Mihály (H.-M.-Vásárhely) Vozári Gyula (Szatmár) Koncz Lajos (Kisujszállás) Bede Lajos (M.-Tur) Győri Lajos (Kisujszállás) mint a kerületbeli (vidéki) tagok, póttagokul Bokor Imre, Rózsa Sándor (Békés) Becsek Sándor (Szatmár) és Benke István.

— **A Szent-istvánnap** megünneplésére vonatkozó rendelet, melyről a napokban emlitést tevénk s melyet a kormány az összes hazai keresztyén hitfelekezetek főhatóságaihoz (az izraelitákhoz nem) intézett, következő: „Sz.-István első királyunk ünnepének megtartása tárgyában, az 1831. és 1842. évi legfelsőbb rendeletek akkép intézkedtek, hogy ezen ünnep mint normanap, minden vallásfelekezet által megtartandó és megünnepelendő. Az 1868 évi 53. tcz. 19. §-a szerint azonban, a normanapok jelentősége és megünneplése változást szenvedvén, a m. kir. belügyminiszter ur folyó 1878. évi január hó 15-én 3963. e. sz. a. kelt rendelete értelmében, — tekintve azt, hogy Sz.-István napja reánk magyarokra nézve, az egyházi ünnepen felül, még kiválóan nemzeti ünnep is, ott is, hol ez eddig szokásban nem volt: ha a lakosság vagy a hatóság kivánja, az illető lelkész köteles istentiszteletet tartani; miről (cimed) egyházmegyéje lelkészeinek további utasitása végett van szerencsém értesiteni. Budapesten, 1878. febr. 8-án. Trefort.“

Kelet.

Az oláhok helyzete.

A ki fenhangon nyilvánitotta, hogy a párisi szerződést nem ismeri el, s a souverain ellen lázadt, mely alatt a legnagyobb szabadságát élvezte, most mint „lázadó“, hadi kárpótlásról álmodozik, s folyamodik azon kormányhoz, melynek elbizakodása folytán országa szivébe tervezte beékelni Daco-Valachiát a Tiszáig.

Eljött az általuk óhajtott s imádságokba foglalt érdemek szerint érdemlett megmentőjök; őket nagy és független állammá avatni; s ime a sem tetszik nekik. Most már nem marad egyéb hátra vágyaik kielégitésére, mint Konstántinápolyt elfoglalni, s ounan Azsiának imponálni. Hihető, hogy Bratziánu (nu) mint kitünő államférfiu oláh titkos tervektől forrongó agyában még oly eszmék is fordultak meg, hogy mint nagy állam, Indiában is megingassa az angol érdekeket és az indusokat el oláhositja: oly férfitól könnyen kitelhetik, a ki kedvencz rusztofil szövetségesével térképezte Oláhiát a Tiszáig. Szegény oláh, most Magyarország kormányánál koldul, s megigéri, hogy Magyarországot nem foglalja el: ha az uj házassága felbontására Magyarország segédkezet nyujt. Talán azt is megigérné, hogy a hármas keresztből egyet csinál.

1849 előtt több izben betekinték oláh templomokba és mindannyiszor hallám imádságokba foglalva a „czárt“, s ime vendégszeretetében „Sándor czár“ részesité az oláhokat. Mily hódolattal fogadák Oláhországban megváltójukat: leirni nem lehet: annyi „szetreászkut“ Oláhország összes lételében nem lihegett, mint a czár bevonulásánál; a papok ornatusban étettek kenyér és sóval: az oláh aristokratia helyét nem lelvén, a kitüntetésben őrültségig versenyezett, ezen nagy lelkesedés következtén, első feladatoknak tüzték ki, hogy oláh térkép készittessék; de most szélesitsünk határt és nem a Királyhágóig, hanem, mint nagy „rumuny“ ország egyelőre a Tiszáig. El is készült a „skitz“ oly kicsinyletben, a milyen a „rumuny“ jellem. A „rumuny királyság“ is meglévén állapitva, most közeleg az örvös koronázás, már hordják is a muszkák össze a koronázási dombra a földet a muszkamegyékből; Hol lesz az összehordva? Hiszen jobban tudja azt a czár, illetékes helye: „rumuny Beszszarábia“: E választás rumuny részről is bizonyára ujjongással fogadtatik! Beh boldog az ily fajta tömeg, a melynek oly megváltója, czivilizátora siet jó szándékból szivéhez ropogtatni s ráadásul kisebb Beszszarábiáért nagyobb Dobrudzsát ajándékozni hála jeléül Plevnáért. Hy két erős hatalom 3-ik Napoleon szerepét veszi fel, ha az örvös korona és a megtépett sas északi léghuzam következtében náthát kap, az európai börzék azonnal csuzosodnak. Reszkess Európa! Tengelyvégszeged: Bratiánu és Gorcsakov roszul aludtak. De már a rumuny székvárosról is kell gondolkozni, eddig ugyan illő helye Tiszacsegénél üttetett volna fel, de ily fényes és jogos győzelmek után sokkal távolabb terjesztjük határainkat! legilletékesebb helyül Somogyig megyünk, itt van egy kies szelid erdőcske, neve az általunk elkergetendő népnél „Bukony“ volt, ily barbár nevet meg nem türendünk, annak méltó nevet, az uj restauratio alkalmával kinevezendő igazságügyér „Fácse Nyegrura“ bizzuk: ezen kijelölt rezidenciális lak épitésére nyers anyag elegendő leend használatunkra: további terveink kivitelére várva az üdvös és általunk minden időben lelkesedéssel fogadott utasitásokat St: Stephánóból, mit el nem mulasztunk hiveink örömére tudatni.

— **VIDÉKI HIREK. A Tisza áradása** mint a „Szegedi hiradó“ irja, az utóbbi napokban fokonként vesztett rohamosságából. Tegnap 27· 7“ volt a vizállás. **Tizenkét** biharmegyei ref. egyház igérte meg a napokban, hogy régiségeit összegyüjti s azokat a régészeti kiállitásra beküldi. Követésre méltó példa. **A nagyváradi** püspöki székegyház renoválásához közelebb hozzáfognak. A részletes terv a biharmegyei régészeti kiállitás termében megtekinthető. **Temesvárt** roppant feltünést keltett egy köztiszteletben és nagy tekintélyben álló férfi Sulyok Mór, az ügyvédi kamara el-

---

A két Grachus.

(Mutatvány.)

(Vége.)

Ennek oka első sorban a főurak machinatioja és intrignai voltak; részben azonban az is, hogy nagy fáradtságba és munkába került. Sok esetben ugyanis nem lehetett kifürkészni, valjon bizonyos földrész állami jószág-e, vagy magán vagyon.

. . . . . .

Cajus Grachus már tovább ment, mint bátyja.

Ő nem elégedett meg azzal, mit Tiberius kezdeményezett, hogy az állami földeket feloszsza a nép között; hanem egyenesen meg akarta alázni a főurakat, és meg akarta törni az aristocratia befolyását és tulfolyását.

A „lex fumentaria“ megszerezte neki a nép bizalmát és szeretetét. E törvény határozatánál fogva ugyanis a polgárságnak és népnek szükséges gabona, bizonyos meghatározott dijért az állam által leendett kiszolgáltatva.

Népszerüségének nagyságáról tanubizonyságot tesz az is, hogy a következő évben ismét tribunná választatott

Támadásait csak most kezdte meg az általa halálosan gyülölt olygarchák ellen. A legnagyobb csapást mérte a patricziusokra a „lex judicicia“ behozatala által.

Ezen törvény a senatoroktól nagy részben elvette a birói hatalmat, és a lovagokra ruházta át. Ez által a lovagrend az állam első állására lett emelve; s Cajus Grachus számitott a lovagok hálájára.

— Egy csapással földre sulytottam az egész senatust! kiáltott fel, midőn javaslata elfogadtatott.

A vágy, hogy a nép jóindulatát továbbra is kiérdemelje, valamint a senatus elleni gyülölete ösztönözték Cajust további vállalatiara.

Sok jótékony és czélszerü intézkedést hozott be mint tribun. Gabnaraktárakat állittatott. Utak készültek Olaszországon keresztül-kasul. S nem kimélve semmi testi fáradságot e munkálatoknál, a felügyeletet saját maga teljesitette; és hogy a nép nyomoruságán lehetőleg segitsen, kelleténél több napszámost, és kézmüvest foglalkoztatott e munkblatoknál.

A nép még jobban ragaszkodott e tettei miatt hozzá, mert bámulta fáradhatlan tevékenységét, — melyet önzetlenül kifejteni képes volt.

Felvilágosodságáról, és hogy korát jóval megelőzte, tanuskodnak azon tettei, hogy a latinoknak a rómaiakéval egyenlő polgárjogot, a többi olaszországi szövetségeseknek pedig szavazati jogot igyekezett megszerezni. . .

. . . . . .

Cajus Grachus meggyilkoltatása után sem merte a senatus — daczára győzelmének — a grachusok törvényeit megsemmisiteni.

A „lex agraria“ kezdetben kimaradt; midőn azonban mellékhatározata (a kiosztott javak elidegenithetése) meg lett szüntetve, találtak alkalmat az aristocraták veszteségeik kipótlására, s igy a törvény intézkedése meghiusult.

A „lex thoria“ meghozatala felfüggeszté a kiosztást egészen.. Biztositotta a tulajdonjogot, kötelezte a polgárokat az államjavak utáni bizonyos összeg fizetésére, melyeket a szegények között kellett volna kiosztani. Kevés idő mulva azonban ezen összeg fizetése is belett szüntetve, s igy a nép a grachusok reform forrongásai után 15 évvel ugyanazon helyzetben volt, mint e nagy férfiak szereplése előtt . . . . . .

A két Grachus jellemét még ellenségeik sem merték megtámadni soha. S az aristokraták zsoldjában lévő irók nyilatkozatai és véleménye szinte az róluk, hogy valamennyi római között a legkiválóabbak, s kitünő szellemi tulajdonokkal megáldott lángeszü férfiak voltak.

Önzetlenségüket, valamint azt, hogy pénzsovárak sohasem voltak legjobban bizonyitja azon körülmény, hogy hivatalos állásukban, s az állam ügyek kezelése körüli müködésük alkalmával jogtalan pénzszerzéstől folyton tartózkodtak. Ez pedig már abban az időben is nagy ritkaság volt.

Igen szépen jellemzi őket az is, hogy egyikök sem kezdett polgárvért ontani.

Sőt az ifjabbik Cajus, még akkor sem védte magát, midőn megtámadták, hanem egészen egykedvüen, mondhatni közönyösen viselte magát, midőn az orgyilkosok megtámadták; pedig rettenhetlen bátorságát számtalanszor bebizonyitotta az ellenséggel szemben. Hazulról fegyver nélkül ment el, kerülte az összeütközést, s arra törekedett, hogy inkább őt sértsék mintsem ő bántson meg valakit Viseletét tehát nem gyávaságnak, hanem csakis tartózkodásnak lehet nevezni.

A történetirók számos vádat halmoznak a két Grachusra. Ezek közzül legnagyobb, melylyel Tiberius Grachust terhelhetik az, hogy hivataltársát megfosztotta tribuni állásától; Cajus Grachust pedig, hogy a tribuni hivatalt másodszor is viselte . . . . .

A két testvér között korra nézve tiz évi különbség volt. Valami mát fordulat állt volna be Róma történetében, ha e két szellemóriás egyidőben, egyesült erővel szállhatott volna sikra az elnyomott nép felszabaditása érdekében.

Hentaller Lajos.

nökének öngyilkossága, ki e hó 24-én ohabamotniki birtokán agyonlőtte magát. **Fegyverelkobzás.** A legenyemihályi vasuti állomás üres raktárában a pénzügyőrök elkoboztak Oroszországból jövő 8 láda fegyverszállitmányt. Kiváncsiak vagyunk, hogy — mit mond rá a kormány?

UJDONSÁGOK.

* **A „függetlenségi kör“** vasárnap, e hó 28-án délelőtt 10 órakor a kör helyiségében tisztujitó közgyülést tart. mire a tagok figyelme ez uton is felhivatik.

* **Hajdumegye** f. hó 26-dikán megtartott rendes közgyülése tárgyalta volt árvaszéki elnök Farkas Lajosnak hivatalos állásáról lemondását, a lemondás elfogadtatott. s az eként üresedésbe jött állomásnak választás utján leendő betöltésére f. évi május 14-dik napjára közgyülés hirdettetett; az elnöki teendők vezetésével az ideig árvasz. elnök Józsa Oszkár bizatott meg.

* **A statistikai bizottmány** e hó 30-ik napján a városháza nagy tanácstermében ülést fog tartani, melynek tárgyát az 1877 évi egészségügyi jelentés megbirálása képezendi.

* **Hivatalos.** Folyó év és hó 23-án a külső Guton gazdátlanul talált, s a város istállójánál közkéz alá helyezett egy darab 4 éves jegytelen, bélyegtelen, pely szőrü, egydarab 3 éves jegytelen, bélyegtelen, fekete szőrü kanczalovakhoz, bárki tulajdoni jogát tartaná, jelentse magát a kapitányi hivatal mezőrendőri osztályánál. Debreczen 1878. ápr. 26. Debreczen város kapitányi hivatala.

* **A Bokodi Antal** jutalomjátékáról szóló referádánkat legközelebbi számunkban hozandjuk.

* **Hajduvármegye** tegnapi közgyülésén Lukáts Emil főispáni titkári hüséges müködése elismeréseül, tiszt. főjegyzővé, Budaházy Endre pedig tiszt. aljegyzővé neveztetett ki a főispán által.

* **Figyelmébe ajánljuk** az iparosok és kereskedőknek, hogy a **nagykállói országos vásár**, mely f. hó 25-én lett volna megtartandó, az izraeliták husvéti ünnepe miatt elhalasztatott, s a jövő május hó 2-án fog minden bizonnyal megtartatni.

* **Tegnap temették** el helybeli polgár Szőke Ferencznek egyetlen 19 éves Mihály nevü fiát nagy részvét mellett. Nyugodjanak porai békében.

* **Különös végrendelet**. Borzasztó érzést kelt az emberben az, midőn egyszer-másszor hallja, hogy valaki eltemettetett, s csak később tünik ki, hogy az illető tetszhalott volt. Irtóztató gondolat is az, élve eltemettetni. Nem csoda tehát, ha Csabai János geszterédi lakos iszonyodott az ilyen, bár ritkán, — de mégis előforduló esetektől. Annálfogva ő családjának azon határozott szóbeli végrendeletet hagyta meg, hogy ha ő valamikor meghal, mielőtt eltemetnék, torkát metszék el. — És csakugyan igy történt. Nehány nap előtt Csabai László hirtelen meghalt; a család nehány tagja összegyült, s a holttetemen az elhunyt-nak életében nyilvánitott akaratát tényleg végrehajtották, illetőleg torkát elmetszették. E tény a temetés alkalmával rendkivüli felháborodást szült, és a család tagjai csak nagy nehezen akarták a titkot felfedezni. A gyanu azonban leginkább az elhunyt vejére irányul, ki gyógyszerész jelenben, és ki ipával életében folytonos perlekedésben állott, a miért leányával kevés hozományt adott. A törvényes vizsgálat megindittatott.

* **A debreczeni** könyv-, kő- műnyomda s kártyagyári részvénytársulat 22 drb részvénye a felszámolási tervezet értelmében folyó 1878-dik évi április 30-án délután 3 órakor, az iparegyesületi takarék shitelintézet helyiségében kir. közjegyző jelenlétében kisoroltatik, melyre az érdekelt t. részvényesek meghivatnak. A felszámoló bizottság.

* **Blau Gyula** és Baresay Sarolta k. a. által rendezendő hangverseny ma este fog megtartatni a „Korona“ vendéglőben.

* (x) **Házi butorok** s átalában ingóságok konyhai felszerelések kedvező feltételek mellett eladatnak magán kézből a városból elköltözés miatt kiscsapó utczán 387. sz. a. özv. Boksay Theodorné, a közelebb elhunyt cs. k. főhadnagy neje által.

Felelős szerkesztő:
SZATMÁRI KÁROLY.
(Szerkesztő lakása: kismesterutcza 1385. sz. a.)

HIRDETMÉNY.

A vagyonbukott A. Nagy József és neje csődtömegéhez tartozó tímárutczai 2297 és 2298 számu házaknál levő lakhelyiségek a melléképületekkel együtt **f. evi pünkösttől** kezdve bérbe, ugyan ezen házas telkeknek ondódi hazuláni földjei a f. 1878 évi időtartamra **haszonbérbe** kiadók.

Ugy a bérlet, mint a haszonbérlet iránt értekezni lehet alólirott ideiglenes tömeggondnok és perügyelőnél.

Gyulay Gábor.
id. tömeggondnok s perügyelő.

164. 2—3.

Tudományos vélemény

a Wilhelm-féle schneebergi növény-szörp felett.

A hirlapokban ajánlt gyógy- és egészségszerek mai napság bár nagyon megtámadtatnak és ócsároltatnak, de ez csak előitéletből s a dolog nem ismeréséből, gyakran kenyér-irigységből történik. De igazságszerint valódi jótétemény a szenvedő emberiségnek, hogy jó gyógy- és egészségszerek a hirlapok által is ajánltatnak, miáltal a szenvedők legalább választékkal birnak. De minden ilyen gyógyszernek, s igy a hirlapokban is ajánlottaknak, meg kell felelniök a tudományos követelményeknek, melyek abban állanak, hogy teljesen ártalmatlanok, valóban azonban gyógyerejü tulajdonságokkal birjanak. Alkalmam volt Wilhelm gyógyszerész urnak schneebergi növényszörpjét vegyelemezés alá venni, mely tökéletes tudományos kisérlet által, a gyógyszernek részletes tulajdonai kitudhatók, és részrehajlatlanul megállapithatók. E kisérlet következtében állithatom, hogy a Wilhelm havasi-növényszörpje az ártalmas részektől teljesen ment, mely a hirlapokban ajánlt gyógy- és egészségszereknek, főtulajdonának kell lenni. Ellenben a Wilhelm-féle havasi-szörp általában csak oly jótékony hegyi növény anyagokat tartalmaz, melyek a hires orvosok nyilatkozata szerint, mell, nyak és tüdőbajoknál a leghatékonyabbak, ennélfogva a Wilhelm-féle havasi-szörp teljesen megfelel a tudományos követelményeknek, és megérdemli előnyös tulajdonai miatt, joggal a terjesztést és ajánlást, a mit én ezennel a tudomány érdekében részrehajlatlanul teszek és egyuttal megjegyzem, hogy Wilhelm Ferencz 1855. év óta egyedüli készitője a havasi növényszörpnek.

Berlin, 1876. aug. 18.

Dr. Hesz,
kir. poroszs. okl. gyógyszerész, törv. megesketett vegyész és vegyelemző stb.

Egy eredeti üveg ára 1 frt. 25 kr. o. é. egyedül kapható

Wilhelm Ferencz.
neunkircheni gyógyszerésznél A.-Ausztriában 59. 3—3.

és a következő firmáknál:

Debreczenben: **Dr. Rothschnek V. Emil.** gyógysz. Budapesten: **Török József**, gyógysz. Nagyváradon: **Nyiri György**, gyógysz. Gyöngyösön: **Mersits Ferencz**, gyógysz. Miskolczon: **Ujházy Kálmán**, gyógysz. uraknál.

A t. cz. közönség kiválóan csak Wilhelm-féle schneebergi növényszörpöt kérjen, mivel valódi csakis nálam készittetik, és a Julius Bittner-féle schneebergi növényszörp czim alatt előforduló készitmények, mind csak utánzott, hamis, a mely készülék megvételére óva figyelmeztetik mindenki.

INGYEN!

Épen most jelent meg a maga nemében egyetlen mü

„AZ ÖNSEGÉLY“

hü és megbizható tanácsadó a nemi részek minden betegségeiben Dr. Ernszt L. hasonszenvi orvostól.

E mü mindazoknak oktatást és segélyt nyujt, kik kora ifjuságukban titkos bünt vagy tulságos kicsapongásokat követtek el, a jelenleg gyöngeség-, és szétbomlott idegrendszerben szenvednek, korai tehetetlenség által vannak utolérve, vagy ennek közeli bekövetkeztétől tarthatnak.

Azok is, kik hajhullásban, bőrkiütések-, bujasenyvös köszvény-, hólyag-bántalom-, nehéz légzés és emésztés-hiányban szenvednek, vagy, pedig kiknek teste tulságos higanykészitmény-adagolás által el van gyöngyitve, szenvedésükben teljes gyogyulást találnak.

Ezen könyv ugyan minden könyvkereskedésben 2 frtért kapható, de azok, kik annak értékéről meg akarnak győződni, abból kivánatra igen érdekes, képekkel ellátott kivonatot kapnak tőlem ingyen beküldve,

Dr. Ernst L. Budapest, kétsas-utcza 24.

Sohase vesse magát alá a beteg semminemü orvosi gyógykezeltetésnek, mig ezen ingyen-kivonatból tanulságot nem meritett. 18. 1—?

INGYEN!

Szőllő eladás.

A hatvanutczai kertben mindjárt a kapunál két és fél nyilas igen jó karban lévő szőllő gyümölcsfákkal, cserepes pajtával, szobával és borházzal, körül keritve, jutányos áron eladó.

Értekezhetni Dr. Kempf Józsefnévvel, varga-uteza 2179. sz. házban.

143 5—5

Hirdetmény.

A külső vásártéren levő épület-anyagok, ugymint öcska tégla, cserép, deszkák, léczek, vasajtók és vastáblák, fa- és üvegajrók, ablakok, kifaragott tölgyfa és fenyőfa, épületbe való kulcsvasak, terméskövek, füszer és kalmárbolti állványok és árusasztalok, valamint egész tető különböző nagyságban jutányos árban kapható

Löwenfeld Viktor
zsibárusnál. N.-esapóuteza 7. sz. a.

2—2

Levélbeli közlések

a Wilhelm-féle antiartritikus vértisztitó valópi theájának gyógyereje, tulajdonsága és hatása felett.

Tisztelt Wilhelm ur!

A valódi Wilhelm-féle fentnevezett vértisztitó thea, mely már kevés hónapok alatt annak megismerése után oly hirre tett szert, sőt az orvosi közönség részéről ajánlásra adott alkalmat, miután tudva volt, hogy a Wilhelm-féle vegyészeti szertárából még soha haszontalan valami kinem került, engem is arra inditott, hogy kisérleteket tegyek azzal, melyek eredménye engem nem kevéssé lepett meg. Kötelességnek tartom tehát a szenvedő emberiség érdekében, a szóban forgó theának hatása felett tett tapasztalatimat lelkiismerettel leirni, annálinkább, mivel e vértisztitó thea, a lapok jelentései szerint, legjobb eredménynyel alkalmaztatott külföldi nagy uraságoknál. A szenvedő emberiség tehát bátran fordulhat az ezerszeresen jónak bizonyult forráshoz.

A Wilhelm-féle vértisztitó thea pompásan hatott rheumaticus szenvedéseknél, különösen ha ez utóbbiak az idő változásánál erősebben fellépnek. Csak nehány csomagnak használása is, nagy könnyebbséget eredményezett. Nagymérvü hatása van e theának a köszvényre. E thea hatásának kezdetét az illető részekben érezhető szurdaláson lehet észrevenni. Éppen igy használ e thea az altestsérvben szenvedőknél. mennyiben a megszorult szénanyagtartalmu vért tisztitja. Épen igy hat az idült máj bajoknál, daganatoknál. Leginkább használható e thea azoknak előkészitéseül, a kik valamely ásványforrást akarnak használni, s a fentebbi bajokban szenvednek. Végül jótékonyan kárpótolja mindazokat, kiknek tehetségében nincs ásványfürdőket használni. Ezt Wilhelm Ferencz ur tiszteletéül,

Dr. Jannel Gyula,
gyakorló orvos.

Egyedül valódi készitője

Wilhelm Ferenc gyógyszerész, Neunkirchenben.

Egy csomag 8 adagra elosztva orvosi és használati utasitással 1 frt, bélyeg és csomagolásért külön 10 kr.

Óvás. Vigyázni kell a hamisitásokra, és mindig csak Wilhelm antiartritikus, antirheumaticus vértisztitó theáját kell kérni, mert a hasonnevü forgalomban levő thea csak utánzás, melyek vételétől óvakodni kell.

A valódi Wilhelm-féle vértisztitó thea kapható:

Debreczenben: **Dr. Rothschnek V. Emil**, gyógysz. Budapesten: **Török József**, gyógysz. Budapesten: **Thallmayer A.** és társa Csaba: **Biener B.** Eger: **Köllner Lőrincz**, gyógysz. Nagy-Váradon: **Janky Antal**, Gyöngyösön: **Mersits Ferencz**, gyógysz. Miskolczon: **Ujházy Kálmán**, gyógysz. Nagy-Bánya: **Haracsek J.** gyógysz. Nyiregyházán: **Fischer Gyula**, gyógysz. Sátor-Alja-Ujhely: **Teutsch József.**

65. 3—5.

Korugel Lajos,

gazdasági kovács.

tudatja a helybeli és vidéki gazdálkodó tisztelt közönségel, hogy a vásár tartama alatt

Czegléd utcza, a szinház előtt

hetivásár napjain pedig piaczutczán az „arany bika“ szálloda során, Mayer Ferencz bőrkereskedése előtt, árulja közönséges jó szántó vasekéit, hozzá való taligával, szekereit, Hovárd mintáju vas boronáit; s mindazon saját kiszitményiért felelősséget vállal, melyeken **„Korugel L. Debreczen“** felirat olvasható.

Lakása: **nagy hatvan utcza 1525.** sz. a., saját házában. 248 2—3

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

375,000 birodalmi márka vagy 218,750 forint

fényereményt nyujt kedvező esetben a legujabb nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormánytól engedélyezve és biztositva van.

Az uj tervezet előnyös berendezése olyszerü, hogy keves hó lefolyása alatt 7 kisorsolás által 49,600 nyeremény jó biztos eldöntésre, melyek között fényeremények 375,000 birod. márkával vagy 218,750 o. é. forttal vannak, különlegesen azonban

1	nyerem. á m.	250,000	1	nyer. á m.	12.000
1	„ „ „	125,000	23	„ „ „	10,000
1	„ „ „	80,000	4	„ „ „	8,000
1	„ „ „	60,000	31	„ „ „	5,000
1	„ „ „	50,000	74	„ „ „	4,000
2	„ „ „	40,000	200	„ „ „	2,400
1	„ „ „	36,000	412	„ „ „	1,200
3	„ „ „	30,000	621	„ „ „	500
1	„ „ „	25,000	700	„ „ „	250
5	„ „ „	20,000	28015	„ „ „	138
6	„ „ „	15,000	st.		stb.

A nyereményhuzások tervszerüleg hivatalosan vannak meghatározva.

E nagy, az állam által biztositott pénzsorsjáték legközelebbi első nyereményhuzására:

1 egész ered. sorsjegy csak márka 6 v. frt 3.50 o. b. j.
1 fél „ „ „ „ 3 „ „ 1.75. „
1 negyed „ „ „ „ 1.25 „ „ 90 kr.

Minden megbizás azonnal az összeg beküldése, póstautalvány vagy utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetik, mindenki saját kezéhez kapván tőlünk az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet. —

A megrendeltekhez a megkivántató hivatalos tervezeiek ingyen mellékeltetnek, v lamint minden huzás után megküldjük felszólitás nélkül érdekelteinknc„ a hivatalos lajstromot is.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan állami kezesség mellett történik, s vagy közvetlen küldetik meg, vagy az érdekeltek kivánsága szerint Ausztriában nagyobb helyein létező összeköttetéseink által teljesittetik.

Gyüjtődénk mindig kegyeltetett a szerencse által s ugyanott a sok jelentékeny nyeremény között a legelső főnyeremények is lettek gyakran megnyerve, mvlyek az illetőknek közvetlenül ki is fizettettek.

Előre láthatólag az ilyen legszilárdabb alapon nyugvó vállalat egész biztos mindenfelé igen éleük részvételre számithat, a miért is kérjük az érdeklődéket, hogy minden irányban eleget tehessünk. megrendeléseiket minél előbb, minden esetre pedig f. évi május 15-ike előtt hozzánk juttatns sziveskedjenek.

KAUFNANN & SIMON,
Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.

Vétele és eladása mindennemü államkötvények, vasuti részvények és kölcsönsorsjegyeknek.

P. S. Egyidejüleg kZszönetet mondunk az irántunk eddig táplált bizalomért, és a midőn az uj sorsjáték kezdetén érdekeltjeink részvételét kérnők, kijelentjük, miszerint ezután is törekvésünk leend, folyton pontos és szilárd kiszolgálás által teljes megelégedésüket kiérdemelni. A fi

166. 1—6.

Hirdetmény.

Linczer Vilmos csődválasztmánya határozata folytán ezennel közhirré tétetik, miszerint a Linczer Vilmos csődtömegéhez tartozó activ követelések f. évi **április hó 30-ik** napján d. u. 3 órakor a debreczeni kir. járásbiróság tárgyalási termében nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Mire a venni szándékozók felhivatnak.

Debreczen, 1878. április 16.

Sajó György,
tömeggondnok.

145 3—3

Biztositási jelentés.

Az 1838-ban Triestben alapitott

Adriai biztositó-társaság

Riunione Adriatica di Sicurtá

mely

HUSZ MILLIÓ FORINT

biztositéki alappal bir, a legolcsóbb dijak mellett biztosit:

tüz-, szállitmányi és jégkárok ellen.

azonkivül az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint; — a debreczeni főügynökség

Sesztina Lajosnál.

140 4—5 Biztositasi iroda Széchenyi-utcza 1761. sz. a. régi posta épület.

BORSÁNYI VIKTOR

gazdasági gépész

Debreczen, n.-váradutcza 2203. sz.

Ajánlja a n. é. gazdaközönségnek kitünő jó szerkezetü Gubitz és Perge-féle ekéit, Hovard boronáit, szecska s répavágóit, Strobl és Backer-féle rostáit, konkoly és bökkönyválasztóit, tengeri morzsolóit és egyéb gazdasági gépeit.

Elvállal mindenféle gépjavitásokat, vasesztergályos munkák, tengelyek, perselyek készitését, gőzhengerek kifurását, gőzkazánokba uj csőfalak, tüzszekrények s csövek behelyezését sat.

Rosta, konkolyválasztó, tengerimorzsológépek napibér mellett használatra is kiadatnak. 8—10

Egy Shuttleworth-féle 10 lóerejü gőzmozgony, egy körfürész gép és egy cserépgyárba való sárgyuró gép jutányos áron eladó.

Alólirottak tisztelettel értesitik a nagyérdemü közönséget, — hogy itt helyben Nagy-Péterfia utcza 888. házszám alatt mühelyt telepitettek, hol minden, különösen a

kazán és üst javitásokat,

ugymint uj falcsövek, tüzvasmacskák, forralócsövek és a többi ehhez tartozó munkálatokat elfogadnak, gyors és pontos igazitást eszközölnek.

A n. é. közönség pártfogásába magunkat ajánlva, vagyunk mély tisztelettel

Sternischa tetvérek.

Bizonyitvány. Ezennel kinyilatkoztatom, hogy a Sternischa testvér urak, kik nálam egy gőzmozdony jevitását, illetőleg annak egy uj tüzfal betételét felvállalták, ezen munkálatokat teljes megelégedésemre bevégezték, valamint hogy ezen munkálatokért a megkötött munkabért nekik teljesen kifizettem.

Debreczen, febr. 22. 1878. 133 3—3 **Scheer B.**

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes s tartós siker biztositása mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt).

2) hugycsőfolyásokat (még idülteket is), a nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) hugycsőszükületeket;
4) fris s idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolyást,
5) bőrkiütéseket;
6) a hugyhólyag betegségeit és mindennemü vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2. sz. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

☛ Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. 12—100

Olajfestmények, tükrök és keretek

szentképek, tájékokat ábrázoló festmények 4 hüvelyk széles Baroce-féle kerettel. Legolcsóbb vásárlási forrás az ismét elárusitóknak.

Hoffmann R.,
Bécs, VIII. Kaiserstrasse Nr. 37.

150 2—2

Eladó.

A Hegyessen nyolcz nyilas tanyaföld eladó. Értekezhetni a tulajdonossal: kádasutcza, 1844-ik számá háznál.

155. 2—3.

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debreczen, 1878. nyomatott Tiszai Daniel örökösei könyvnyomdájában.